17de Jaargang | Curaçao den 3den Maart 1900. | No 844

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.

Fr. Jacobus Johannes Ambrosius Van Baars,

VAN DE ORDE DER PREDIKHEEREN,

Door de genade Gods en de gunst van den heiligen Stoel,

TITULAIR-BISSCHOP VAN TEUCHIRA

EN APOSTOLISCH VICARIS VAN CURAÇAO,

AAN DE GEESTELIJKEN EN GELOOVIGEN VAN ZIJN VICARIAAT

ZALIGHEID IN DEN HEER.

Beminde Geestelijken en Geloovigen!

Wederom is de heilige tijd aangebroken, dat onze Moeder de H. Kerk al hare kinderen krachtig aanspoort en opwekt, om den ouden mensch af te leggen en zich met den nieuwen te bekleeden. God, vertrouwen Wij, zal u in dezen tijd met zijne genade voorkomen, om dat groote werk met den noodigen ernst aan te vangen en te voltooien, terwijl Wij dan van de goede gesteltenis uws harten gebruik wenschen te maken, om tot u allen een waarschuwend woord te richten.

Over de gansche wereld, en om Ons te bepalen tot onze maatschappij, in het bijzonder ook onder ons, heerscht een ontzettend kwaad, dat, wijl het bijna niet als gevaarlijk wordt erkend, juist daarom minder wordt gevreesd, verder en dieper doordringt en vreeselijker verwoestingen aanricht. Dat kwaad is de zonde van *ergernis*.

De groote liefde nu, die Wij uwen zielen toedragen, en de verantwoording, die Wij aan God voor u verschuldigd zijn, maakt het Ons ten plicht u allen tegen dit kwaad te waarschuwen.

Wel is onze ziel bedroefd, dat Wij, bij het toonen der gevaren, ook over uwe gebreken en zwakheden moeten spreken, maar het is U en Ons voordeeliger te spreken tot uw heil dan te zwijgen tot uw ondergang. Uwe harten zullen wellicht een oogenblik bedroefd zijn maar uwe droefheid zal u ten heil wezen en in vreugde veranderen.

Er rust op den mensch in dit leven een zware plicht, namelijk van naast het bewerken van zijn eigen zaligheid, ook tot eigen heiliging, mede te werken tot de zaligheid van anderen. Deze verplichting spruit voort uit het groot gebod der liefde, door God zelven ons opgelegd: dat wij naast Hem ook onze naasten moeten liefhebben. Wij zijn derhalve door een goddelijk gebod verplicht onzen naaste te stichten door ons leven en onze werken, en hem het onderhouden der geboden en de naleving der christelijke wet te vergemakkelijken.

Maar helaas, velen komen dat gebod der liefde niet na. Met boos opzet of uit eigen belang, uit onverschilligheid, nalatigheid of dwaling trekken zij anderen van God af, verleiden hen tot kwaad en werken hen tegen in de onderhouding van Gods geboden. Aldus zijn dezulken door hunne werken den evenmensch een ergernis en staat het christelijk leven aan zeer groote gevaren bloot.

Ook is het niet, Bem. Chr., dat de zonde van ergernis zelden bedreven wordt en het getal dergenen, die zich schuldig maken aan die zonde, gering is. Geen kwaad is meer algemeen, wordt spoediger en met meer lichtzinnigheid bedreven, en in zijn voortgang moeielijker gestuit dan juist deze zonde. Ook in ons midden heerscht de zonde van ergernis op onrustbarende wijze en richt vreeselijke verwoestingen aan tot groot nadeel van den godsdienst en der maatschappij.

Wij overdrijven hierin niet. Volgens de leer van alle godgeleerden "is elk woord, elke handeling, die, uit kracht van zich zelve den evenmensch eene gelegenheid kan zijn tot zonde, eene ergernis."

Welnu, zeer vele woorden worden dagelijks gesproken en zeer vele werken verricht, die niet enkel onvolmaakt en zondig in zichzelven zijn, maar ook dikwerf voor anderen aanleiding zijn tot kwaad.

Ligt nu in onze zwakheid en meer nog in de bedorvenheid onzer natuur een eerste kiem tot ergernis, en wel zóó dat men soms uit iemands handelingen ergernis *neemt* zonder dat zij door die handelingen zelve *gegeven* wordt,—getuige de phariseeën, die zich ergerden in de goddelijke woorden en werken van Jesus Christus—hoe veel meer gevaar bestaat er dan voor ergernis, wanneer iemand getuige is van daden, die in zichzelven zondig zijn!

Men leert den mensch het kwaad kennen niet in zijne boosheid, maar van zijne verleidelijke zijde, men durft het aanraden en er toe aansporen. Zulke woorden en voorbeelden oefenen dikwerf op een zwak gemoed een overweldigende kracht uit, want niet zelden komen zij voort van personen, die, als meerderen door hun invloed in aanzien staan, of zich eenige macht over anderen durven aanmatigen.

Tegenover zulke aanvallen staat de mensch dikwijls onvoorbereid en ongewapend, omdat hij de boosheid daarvan niet kent. Of wel hij is nog zwak in het goede of verzuimt door nalatigheid en onverschilligheid gebruik te maken van de krachtige hulpmiddelen door God aan allen gegeven. Het verstand mist de noodige kennis of is reeds door dwaling misleid; het hart reeds van nature tot het kwaad geneigd, wordt daarenboven nog door hartstochten bestookt, en de onvastheid van karakter is oorzaak, dat men zich in al zijn handelingen door menschelijk opzicht laat leiden.

Wie dan zal durven ontkennen, dat, onder zulke treurige omstandigheden, de ergernissen voor den mensch een hoogst ernstig gevaar opleveren?

Het medelijdend hart van den liefdevollen Jesus slaakte daarom niet zonder reden deze bittere zucht. *wee de wereld wegens de ergernissen.* (1) Niet eenigen, maar allen staan aan dit verderfelijk kwaad bloot, want ergernis wordt gegeven op allerlei wijze, op elke plaats, op elk tijdstip, in elken stand en staat, bij elk geslacht en elken leeftijd.

En nu, na het bestaan en het groot gevaar der ergernis te hebben getoond, willen Wij u, Bem. Chr., eenige bijzondere gevaren opnoemen, waaraan uw *geloof* en uwe *zeden* vooral hier in onze maatschappij staan blootgesteld.

In onze maatschappij als eene daarenboven in welke menschen van verschillende godsdienstige gezindheid samenwonen, vindt men personen, bij wie het waar begrip van God en godsdienst, zoo zij het ooit gehad hebben, geheel verloren is gegaan; anderen hebben dat begrip met de grootste en grofste dwalingen vervalscht; anderen wederom zijn door onwetendheid, nalatigheid of boosheid voor God en Zijn dienst onverschillig geworden, achten de beoefening van den godsdienst voor zichzelven niet noodig of meenen God volgens hunne begrippen te kunnen dienen.

Deze vijanden des geloofs laten niet na voortdurend de Katholieke Kerk aan te vallen in haar leerstellingen en wetten, in hare bedienaren en in hen, die getrouw de wetten der Kerk onderhouden. Hun woorden en daden zijn tegen de Kerk gericht en in hun dienst staat een lage, schaamtelooze pers, om het doodend gift van goddeloosheid en zedenbederf verder uit te strooien. Wel beweert deze het tegendeel en belooft den volken beschaving en vrijheid te brengen, maar langs welken weg? Door het geloof in uwe zielen te dooden en schandelijk te vertrappen. Niet genoeg dat zij de verhevenste waarheden des geloofs over God, den Goddelijken Zaligmaker en diens hoogvereerde smettelooze Moeder, de leer van het H. Evangelie, de H. Kerk en de H. Sacramenten durft aanvallen en loochenen, zij tracht ook de reinheid dier waarheden verdacht te maken en te bezoedelen. Met zichtbaar genot worden schandelijke daden breedvoerig verhaald, die betrekking moeten hebben op de bedienaren der Kerk, maar waarvan men de waarheid niet kan achterhalen, omdat zij zouden geschied zijn in lang vervlogen tijden en op ver verwijderde plaatsen: of wel personen, die in de maatschappij algemeen geëerd zijn, worden valschelijk beschuldigd en onder verdenking gebracht. Vooral is de spot en laster dier vijanden gericht tegen de priesters, want slaagt men er in de liefde, den eerbied en het vertrouwen voor den priester weg te nemen, dan zal ook langzamerhand het geloof verzwakken. En, B. G., partijtrekkend van uwe lichtgeloovigheid, nieuwsgierigheid en onkunde zetten zij hun boos werk voort door de priesters en de trouwe christenen aan de verachting en de bespotting prijs te geven: terwijl zij degenen, die hun plicht verzaken, prijzen; de valsche vrijheid, die losbandigheid is, verheffen, dwalingen en ongeloof verheerlijken.

Christenen, wanneer gij het oor leent aan die goddelooze, lasterlijke, zedenkwetsende taal, zult gij voor die verleiding bezwijken, want het woord van God is onfeilbaar: *die het gevaar bemint, zal er in vergaan* (2). Alleen door dergelijke geschriften en couranten ver van u af te werpen, zult gij deze ergernis overwinnen. Om uw geloof ongeschonden te bewaren, zijt gij daartoe ook verplicht, want niet enkel verbiedt de H. Kerk in het algemeen haren kinderen ten strengste en onder zware straffen de lezing van ergerlijke onderwerpen, ook de natuurwet gebiedt u uwe ziel tegen gevaren te behoeden.—

Een tweede gevaar bestaat voor u in den aanval op uw *goede zeden*. Door de gestrengheid der goddelijke geboden te veroordeelen, het begrip vau zonden weg te nemen, de vrees van straf uit uw hart te verdrijven, zoekt men u te misleiden en u te ontslaan van de vervulling der zedenwet en der zedelijke verplichtingen.

Op dit punt is het gevaar van ergernis voor u des te grooter, wijl de mensch reeds van nature tot het kwaad geneigd is. Daarbij schijnt het gemakkelijker en aangenamer de zondige verlangens van uw zwak hart in te volgen dan ze te bestrijden. En zijn eenmaal de zeden bedorven, dan verflauwt het geloof, en waar het geloof is verdwenen, is geen zedenwet meer van kracht en neemt het zedenbederf meer en meer toe.

Hebt gij hiervan niet de treurigste voorbeelden onder u? Richt juist deze ergernis in onze maatschappij niet de vreeselijkste verwoestingen aan onder de geloovigen en neemt het getal van hen, die ergernis geven niet schrikbarend onder u toe?

Trouwe vervulling der godsdienstplichten is velen een doorn in het oog. Bidden, de H Mis bijwonen, biechten, vasten mag het werk zijn der vrouwen, de man mag daartoe niet verplicht worden. Hij moet zich verlicht toonen en zijn volkomen onafhankelijkheid behouden. Dat hij zijne plichten vervult, durft men hem euvel duiden en bestempelt men met den naam van kinder-

lijken eenvoud en slaafsche onderdanigheid.

En om dien valschen vrienden te behagen, laten velen zich verleiden en schamen zij zich uit menschelijk opzicht trouw te blijven aan God en te luisteren naar de stem huns gewetens.—

Ook wil men u, die in de wereld leeft, overhalen om de gebruiken en vermaken der wereld naar hartelust te volgen. Maar welke gebruiken ? Zulke, die God en uw geweten als hoogst gevaarlijk en zondig veroordeelen, en uitsluitend dienen om de genoegens der zinnelijke natuur op te wekken en te bevredigen. Want van hoogere genoegens, welke de ziel in de kennis van Gods waarheden en de onderhouding der geboden smaken kan, heeft men volstrekt geen begrip.

Uwe vrienden en vriendinnen ergeren U door hun ijdelheid. IJdel en pronkziek in de hoogste mate, stellen zij hun grootheid en geheel hun waarde in opschik en ijdelen kleedertooi. Maar hoe dikwijls gebeurt dit ten koste van hun eigene ziel en die van anderen ? Voor hoevelen is die ijdelheid een ergernis ? Om de wereld te behagen worden alle krachten ingespannen, het onmogelijke wordt beproefd, niet zelden wordt der rechtvaardigheid te kort gedaan, de gezondheid ten offer gebracht, eer en deugd prijs gegeven, zware godsdienstplichten, zooals die van des Zondags de H. Mis bij te wonen, worden lichtvaardig overtreden, omdat men zich schaamt in een eenvoudig gewaad ter kerke te verschijnen.

Nog is dit voor uwe zoogenaamde vrienden niet genoeg. Zij zelven beminnen het wereldsch vermaak met ongetoomde drift, door hun woorden en voorbeelden zoeken zij die verlangens naar vermaken ook bij u op te wekken, door u te doen deelnemen aan feesten en danspartijen. Maar die feesten, verre van een gepast genoegen aan te bieden, ontaarden dikwerf in geldverkwisting, dronkenschap, oneenigheden en twisten. Zijn zulke feesten dan geen schande voor een christen, geen bederf der goede zeden, geen ergernis voor onze christelijk maatschappij ?—

Hebben Wij U, Bem. Chr., reeds vele onder U bestaande ergernissen aangetoond, de twee meest gevaarlijke, die van *dronkenschap* en *onzuiverheid*, hebben Wij nog niet genoemd.

Het is diep te betreuren en het kan niet geloochend worden, dat deze beide ondeugden een groot gevaar opleveren voor ieder uwer, wijl zij in alle deelen onzer maatschappij zijn doorgedrongen. De meesten gevoelen geen schaamte meer bij het bedrijven dier zonden en zien de gruwelijke boosheid en vreeselijke gevolgen daarvan niet meer in.

Wat de zonde van dronkenschap aangaat, openlijk durft men er voor uitkomen, schaamteloos er zich op beroemen, en onder voorwendsel van vriendschap en genegenheid anderen er toe verleiden. Niet enkel de volwassen man maar hoevele jongelingen worden reeds tot dronkenschap aangezocht. Bij het gemeenschappelijk werk of wanneer vrienden tot feestvieren samenkomen, wordt drank in ruime mate aangeboden ! Met drinkgelagen moet de vriendschap worden gesloten, onderhouden en bevestigd : de droefheid worden verdreven ; de vreugde opgewekt. Vereenigingen worden opgericht niet voor aangename ontspanning en vriendschappeljke samenkomst, maar om tot een vergevorderd nachtelijk uur naar hartelust met vrienden te drinken en te spelen. Vooral Zon- en Feestdagen zijn dagen der grootste verleiding. En is eenmaal die hartstocht ontwaakt, hij zal spoedig in kracht toenemen en den mensch tot slaaf van den drank verlagen.

Hoevelen zijn door de verderfelijke voorbeelden van dronkenschap meegesleept en onder de voortdurende verleiding bezweken ! Hoeveel rampen heeft deze ergernis reeds gebracht over talllooze families, over den godsdienst en de gansche maatschappij ! Zij verlaagt en onteert den mensch, sloopt de krachten des lichaams en der ziel, doodt het menschelijk bewustzijn en godsdienstig leven, zij leidt tot geldverkwisting, armoede, diefstal, twist, onzuiverheid en zooveel andere ondeugden en niettegenstaande dit alles woedt deze ergernis onrustbarend voort en spot men met hare gevolgen.

Om deze rampen te keeren en haar kinderen tegen deze verleiding te behoeden, moge de Kerk haar stem onafgebroken verheffen en de krachtigste hulpmiddelen aanwijzen, die moederlijke stem wordt versmaad, de hulpmiddelen afgewezen. Voorzeker bewijst dit de overweldigende kracht dezer zonde, het verschrikkeljk gevaar dezer ergernis. Toch, Bem. Chr., zullen wij niet ophouden u te waarschuwen tot heil uwer ziel, tot behoud der maatschappij.—

Treuriger nog is het gesteld met de ergernis der onzuiverheid en veel grooter is daarvan het gevaar. In huis, op straat, in winkels, op werkplaatsen en kantoren staat men aan dit gevaar bloot. Noch kind, noch jongeling, noch maagd, noch man, noch vrouw, noch vader noch moeder schaamt zich in tegenwoordigheid van anderen gesprekken te voeren, waardoor de bedorven driften worden opgewekt. Door schandelijke verhalen, de meest onzedelijke boeken, oneerbare platen en beeltenissen zoekt men het vuur van den onzuiveren hartstocht te ontsteken en aan te wakkeren, alsof daarin alleen het geluk, de vreugde, het heil des menschen gelegen is. Onder deze verderfelijke omstandigheden kunnen de onteerende werken der onzuiverheid niet weg blijven. De jongeling heeft zich aan deze zonde dikwerf reeds overgegeven, alvorens den mannelijken leeftijd te hebben bereikt ; de maagd heeft onder deze verleiding hare onschuld en schoonheid verloren ; zelfs de ziel van het kind wordt door deze werken niet zelden besmet. Het schaamtegevoel en de ware hoogachting voor zich zelven en anderen is verloren gegaan, de openbare zedelijkheid is tot een laag peil gezonken. Hoe is het anders mogelijk, dat nog velen, vooral op vastgestelde tijden des jaars, de meest onzedelijke dansen in het openbaar durven uitvoeren en anderen met genoegen blijven toezien : dat zoovele personen, sommige zelfs nog op ver gevorderden leeftijd of in aanzien gesteld, zonder vrees noch schaamte een ongeoorloofde samenleving durven aangaan of onderhouden ; anderen hun huwelijkstrouw verbreken ; anderen, nog dieper zinkend, voor gruwelen niet terugschikken, die de natuur zelve verafschuwt.

Christenen, vergeeft het Ons, wanneer Wij, om U tegen deze ergernis te kunnen waarschuwen, waarin de onschuld uwer ziel zoo groot gevaar loopt, met schaamte en droefheid U op de gruwelen dezer den mensch verlagende zonde wijzen. Ach, het getal dergenen, die voor deze ergernis bezweken, is zoo onnoembaar groot. Wijl zij de waarschuwende stem versmaadden en het gevaar niet vluchtten, zijn zij voor tijd en eeuwigheid diep ongelukkig geworden. Zij hebben met de zuiverheid huns lichaams ook de schoonheid hunner ziel verloren ; zij hebben schande en oneer gebracht over zich zelven, hunne kinderen en familie : en eer, deugd, geld en goed, God en godsdienst aan hun onzuiveren hartstocht ten offer gebracht. Wie siddert niet bij het hooren dezer waarheid ?

Daarom, mistrouwt U zelven en brengt de heilzame les in beoefening van onzen goddelijken Zaligmaker, die allen toeroept : mijne kinderen, *waakt en bidt*, (3) opdat gij niet valt. Het is niet te loochenen de gevaren, die U omgeven, zijn zeer groot, maar door er U tegen te behoeden en Gods hulp af te smeeken, behoeft gij niet te vreezen, want *God zal U sterken en door Zijne genade is U alles mogelijk* (4).

Dan, Bem. Chr., is het een ontzettend kwaad in de zonde van ergernis te vallen, wat zal het dan wezen ergernis te geven ? Op deze vraag geeft de goddelijke Zaligmaker zelve het antwoord : *het is noodzakelijk dat er ergernis komt; nochthans wee den mensch, door wien er ergernis komt* (5); *het is hem beter, dat een molensteen aan zijn hals gehangen en hij in de diepte der zee verdronken wordt* (6). En waarom ? Omdat hij die ergernis geeft, een moordenaar is van den mensch, van zijn broeder, niet van diens lichamelijk leven, maar van het leven zijner ziel. Hij zet alzoo het werk voort, dat de duivel, die daarom door God in het H. Evangelie een *moordenaar* (7) genoemd wordt, in het Paradijs is begonnen. In den dienst van den duivel staat zulk een zondaar op tegen Jesus Christus : hij vernietigt het werk der zaligheid door den goddelijken Verlosser ten koste van Zijn dierbaar bloed op aarde eenmaal gewrocht ; en ontrooft Hem de zielen, die hem rechtmatig toebehooren en voor den hemel geschapen om God daar eeuwig lof te zingen, nu aan den duivel worden overgeleverd om met dien boozen geest God in eeuwigheid te vervloeken.

Het bittere verwijt, door Jesus tot Paulus gericht, zou Hij ook tot dien zondaar kunnen doen : *mijn zoon, mijne dochter, waarom vervolgt gij mij ?* (8) Wat zal hij den Meester antwoorden ?.... Wel, zijt gij Paulus gevolgd in zijne afwijking, volgt dezen in zijne terugkeer : werpt U ook diep ootmoedig ter aarde neder met de smeekbede : *Heer, wat wilt Gij dat ik doen zal ?* (9)

En Jesus zal U ook bevelen op te staan en boete te doen over uwe zonden, om door een christelijk leven uw vroeger ergerlijk leven uit te wisschen, opdat allen, die U zagen zondigen, U dan herkennen aan uwe boetvaardigheid. Bracht gij uw leven door in ongerechtigheid ten verderve uws broeders, laat 't nu dienen in heiligheid tot zijne stichting.

Laten wij, Bem. Chr., ons allen wachten voor de ergernissen, die men ons zou kunnen geven, maar laten wij nog meer bezorgd zijn om nooit anderen door ergernis te verleiden. Bidden wij met den Profeet : *Heer, behoed mij tegen verleiders*, tegen de zondaren, die openlijk de zonden bedrijven, maar laten wij zelven niet tot het getal dier ongelukkigen behooren. Laten wij ons geweld aandoen en liever het dierbaarste ten offer brengen en alles prijs geven om onze zielen niet te verderven ; maar zorgen wij nog meer om nooit onze naasten op den weg des verderfs te voeren. En hebben wij ons aan de zonde van ergernis schuldig gemaakt, de dagen van boete en heiliging breken weer aan, om met een rouwmoedig hart tot God terug te keeren en ons te versterken voor de toekomst. Zoeken wij vergiffenis aan de voeten van den priester in het H. Sacrament der Biecht en versterken wij onze ziel met het goddelijk voedsel, het li-

FEUILLETON.

HONOR I COMBATE.

(40)

Es mucha tabata primi su cabez na su cara. Despues é tabata puntra coe curiosidad.

—Com bo ta gusta, Westhausen?

— Masjar bon, Erna a respondé. Si tanta su jioe ta cerca djé noema, é ta contentoe. Oenda bo a larga papa, Bertie ?

— Na stacion tabatin un oficial boenita i altoe, tanta sabi, i el a hiza mi den su braza; e mucha tabata conta subiendo trapi coe Erna. E dici koe é ta mi tio i koe mi mester coeminda bo pé. E tin un nomber gracioso : é jama tio Eichel.

— Nó, mi jioe. E jama tio Eichstett. E ta papa su comandante. Bai bisa mama bon dia, ma bini unbez; mama tin masjar cos di haci ainda.

Es jioe a obedecé loké a mandé. El a drenta den es kamber koe es camarera tabata limpia coe masjar prudencia. E kier a kita pa banda robes, ora el a mira es muger na escritorio di su tata ta mira den un boeki.

Coe seriedad é dici :

— Luisa, bo no mester misji ai. Papa a taha mi rigurosamente pa mi no toca coe su cosnan, i tanta Erna també no kier, pasobra toer su cosnan ta bruha.

— Bobo, mi no a kita nada, tabata respondi rabiar di es muger.

Bertie a bini un stap mas acerca i dici reprochando :

— Si bo a cohé un cos ai, anto bo ta un ladron !

Luisa a coeminza hari duroe, ma asina sona suave di un pia a jega den sala, el a cohé panja di stof i basora i coe diligencia é tabata den sala atrobé, ora baronesa Von Harteneck a drenta.

— Zoo, Bertie ! es mama dici, besando ligeramente riba es jioe su frenta. Ta coe kende bo tabata papia, Luisa?

— Mi tabata bisa Bertie, koe é mester a limpia su pia promer; afor ta asina susji, tabata es respondi, koe el a doena.

Coe spantoe es mucha tabata mira su zapatoe i despues es camarera. Sinembargo promer koe é por a papia un palabra, es mama a saké caba for di kamber. Mirando impaciente den es corredor, é tabata puntra :

— Oenda tanta Erna ta? Luisa tin gran razon, bo por a keda afor. Bai awor, porta di coesjina ta abrir.

Spantar es mucha a sigi es indicasion ai. El a limpia su zapatoe coe un lensoe koe el a tira un banda, ma koe el a sucia es cueroe mas tantoe coe lodo i despues el a bai coesjina.

Tanta Erna tabata para na mesa i tabata corta un botram, na fogon es kokki tabata bira wea. Cara di es criar bieuw a bira contentoe, asina koe es mucha a drenta.

— Cieloe, ta com bo ta asina mi jioe, é dici poniendo un cuchara abao. Bo ta asina susji manera bo a cai den rooi di lodo i.... sí, ta parcé mi koe bo kier jora.

Bertie a contené es lágrima, koe tabata jena su wowo coe balenteria. El a doena es kokki su mân i dici carinjosamente :

— Bon dia mi Catrin. Bo tin soppi ? Mi tin masjar hamber.

—Hamber ? el a respondé, birando coe asina violencia den es wea, koe su contenido a spat. Tabata basta tempoe, koe é por a percura pa bo. Poné liger na cama, moza. Mi sol por corta pam.

Den es kamber, koe Erna a prepara pa e jioe, el a poné sinta riba un stoel i el a poné e jioe koe no por a domina su joramentoe mas, riba su scotji. Bertie tabata conta su tanta loké a pasé coe Luisa.

—Mama a rabia, pasobra mi zapatoe ta susji. Mi no por a limpié promer, pasobra no tabatin cos di limpia pia na porta. Ma Luisa a ganja.

Es tanta a primi cabez di es mucha den su braza. Riba su frenta tabatin un sombra sombrío, su wowonan tabata mira tristoe.

—Mama no ta corda koe toer cos no ta na nan lugar ainda, é tabata consola e jioe.

—Sí, tanta, ma Luisa a ganja, es mucha tabata insisti.

—El a papia mentira anto ? Erna tabata puntra i awor el a tendé toer loké a pasa

—Mentira, ta un cos masjar mahos, mi jioe. Mi ta spera koe nunca lo bo saca un mentira. Ata, nos Catarina ta bini coe soppi. Jamé danki, tendé. Catarina a larga toer cos para, pa é percura pa bo.

—Esta boenita ! es bieuw dici kitando cabei di es jioe for di riba su frenta. Nan mester a percura mehor pé.

Catarina, un herencia bieuw di cas di Orben, no tabatin cuenta di ningun hende si é ta di mal genio. E no sa dispensa ni su senjora, menos ainda es otro criarnan. Na principio é no tabata gusta senjorita Erna, koe sâ ta orguljoso i serio dia coe Catarina lamanta poco robes. Pronto esai a troca henteramente. Carinjo pa es chikitoe a trecé es "dragon", asina Herman Harteneck ta jama es cocinera, i senjorita Von Harteneck cerca otro.

E ta sigi.

chaam en bloed van Jesus Christus, voor ons verborgen in het Sacrament des Altaars. Bidden wij daarom Gods genade af, om ons hart tot leedwezen op te wekken en tot oprechte bekeering.

Ten slotte vragen Wij uw aller gebeden voor onze Moeder de H. Kerk, ons dierbaar Vaderland en zijne Koloniën. Inzonderheid bidt veel voor onzen H. Vader Paus Leo XIII, opdat God Zijn kostbaar leven nog menig jaar spare voor Kerk en Maatschappij; bidt voor Hare Majesteit, onze geëerbiedigde Koningin, opdat onder 's Hemels zegen Haar bestuur gelukkig, langdurig en allen ten heil moge zijn; bidt eindelijk voor Ons Apostolisch Vicariaat, opdat het van zware rampen bevrijd moge blijven en godsdienstzin en trouwe plichtsvervulling onder de geloovigen toeneme: bidt ten laatste voor Ons en allen, die in waardigheid gesteld zijn, opdat in de vele behoeften Gods kracht Ons nooit ontbreke.

Krachtens de Ons door Zijne Heiligheid den Paus verleende bijzondere macht, Ons den. 5n. October 1897 gegeven, verleenen Wij ook dit jaar weder de gewone dispensatie in de Vastenwet en in de andere vasten-en onthoudingsdagen gedurende het jaar, gelijk zulks het vorige jaar is geschied.

En zal dit Ons herderlijk schrijven op den Zondag van Quinquagesima in alle kerken en kapellen op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd.

Gegeven te Curaçao op den feestdag van den H. Ignatius Martelaar, den 1 Februari 1900.

fr. JACOBUS AMBROSIUS,
Tit. Bisschop voornoemd.

(1). Matth. XVIII. 7. (2). Eccl. VIII. 27. (3). Matth. XXVI. 21. (4). Philip. IV. 13. (5). Matth. XVIII. 7 (6). Ibid. 6. (7). Joan. VIII. 44. (8). Act. IX. 4. (9). Ibid. 6. (10) Ps. CXL. 9.

Transvaliana.

Het optreden van Roberts en Kitchener blijkt van overwegenden invloed te zijn op het verloop der gebeurtenissen in Zuid-Afrika. Al aanstonds werd Kimberley door de Boeren prijs gegeven en hunne commando's trokken zich terug in de richting van Bloemfontein om deze stad tegen den naderenden vijand te verdedigen. Bij dien aftocht echter deed zich een treurig incident voor, waardoor aan de zaak der Boeren zooal geen doodelijken, dan toch een gevoeligen slag werd toegebracht. Naar hetgeen men uit den chaos van telegrammen, die ons in den loop dezer week bereikten, kan opmaken, schijnt Cronjé de achterhoede van het aftrekkende leger te hebben aangevoerd. Doordat zich eene menigte bewoners uit de omstreken van Kimberley, meest vrouwen en kinderen, bij zijn commando hadden aangesloten, schijnt zijn aftocht niet met den noodigen spoed te hebben plaats gehad. Het gevolg was, dat zijn commando bij Koodmesrand aan de Modderrivier werd ingesloten. Slechts weinige bijzonderheden zijn ons van zijne heldhaftige worsteling bekend geworden. Genoeg zij het te weten, dat hij gedurende 8 dagen den strijd heeft volgehouden tegen eene verpletterende overmacht. Wij kunnen ons voorstellen, hoe fier de "Leeuw van Zuid-Afrika" zijne manen geschud en zich te weer gesteld zal hebben tegen den Britschen luipaard. Met den moed der vertwijfeling wist hij de telkens terugkeerende en steeds geweldiger aanvallen van den vijand af te slaan, ongetwijfeld de hoop koesterend dat de Vrijstaters hem zouden komen ontzetten. De pogingen, door commandant Botha hiertoe aangewend, leden echter schipbreuk.

Waarschijnlijk door gebrek aan ammunitie en proviand, door afmatting en slinking zijner troepen, en zegt men, door het uitbreken eener kwaadaardige ziekte in het kamp, veroorzaakt door onbegraven liggende lijken van verslagenen, zag hij in, dat zijne positie niet meer houdbaar was en op den 26en Februari, den verjaardag van den slag op Majuba-hill gaf Cronjé zich met zijne 4000 dapperen aan Maarschalk Roberts over.

Deze bracht hem en zijnen manschappen warme hulde voor de dapperheid in hunne heldhaftige verdediging aan den dag gelegd. Majuba is nu door de Engelschen gewroken, maar ten koste wellicht van welke offers! Om de uitbundige vreugde, die in Engeland over deze overwinning heerscht, niet te vergallen, zwijgt men voorloopig maar liefst over de eigen verliezen. De Boeren hebben in Cronjé voorzeker een hunner beste generaals verloren. Van zijne bekwaamheden als veldheer heeft hij ook in dezen oorlog veelvuldige en schitterende blijken gegeven. Men denke slechts aan Magersfontein, Modderriver, de gevechten tegen Buller ten N. van de Tugela en vooral aan zijn jongste worsteling bij de Modderrivier. De Europeesche pers, de Engelsche niet uitgezonderd, is vol lof over zijne kranige houding in deze heldhaftige verdediging.

Mochten de Engelschen dus hier van succès spreken, niet zoo in het Noorden der Kaapkolonie, waar generaal Gatacre weer door de Boeren verslagen is en daarbij, volgens berichten uit Engelsche bron, gevoelige verliezen heeft geleden.

Generaal Buller houdt weer sinds eenigen tijd de gemoederen in spanning. Door zijn stilzwijgen hult hij zich andermaal in een geheimzinnig duister, dat niet veel goeds voorspelt. Wij weten, dat na het veroveren der stelling van de Boeren bij Colenso op 20 Februari, hij nabij die plaats den Rubicon voor de derde maal is overgetrokken. De teerling is nu geworpen; het lot van Ladysmith moet nu beslist worden en elk oogenblik kan men den uitslag verwachten. De afstand van Colenso tot Ladysmith langs den spoorweg is hoogstens 3 uur. Is de weg kort en in zooverre in het voordeel der Engelschen, zoo zien dezen zich toch voor de noodzakelijkheid geplaatst de hoofdmacht der Boeren in het front aan te vallen. Dat zulks eene gevaarlijke en stoute onderneming is, hebben de Engelschen reeds meermalen ondervonden en ook thans schijnt het hun niet voor den wind te gaan.

De berichten tot heden ontvangen zijn schaarsch en weinig bemoedigend. In een telegram van 24 Februari bericht hij, dat hij op dien dag op een klein uur afstands van de Tugela een geheel regiment verloor. Gewis, geene kleinigheid! Desniettegenstaande dringen de Engelschen verder door en schijnen bereid te zijn de grootste offers te brengen om tot hun doel te komen.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements-beschikking dd. 26 Februari 1900, N°. 140, is bepaald, dat alle schepen, komende van Rio-Hacha, aan eene quarantaine zullen worden onderworpen van achttien dagen met inbegrip van de reis.

Havennieuws.

Het Colombiaansche schip *Rigolette*, dat hier laatstleden Zaterdag aankwam, is als varende zonder gezondheidspas, in quarantaine gegaan.

***

Het Amerikaansche stoomschip *Philadelphia* van de *Red D Line* kwam hier twee dagen te laat aan wegens de averij, welke het beliep in stormweer tusschen New-York en Porto Rico.

***

Gisterenmorgen omstreeks half twaalf is hier binnengevallen onder het spelen van de kapel van het garnizoen Hr. Ms. pantserdekschip *Zeeland* onder bevel van den kapitein ter zee H. F. KOUWENBERG.

De état-major van Hr. Ms. *Zeeland* bestaat uit: kapt. ter zee J. B. Snethlage, 1e. off; luits. ter zee 1e. kl. A. J. v. Stockum en E. W. Pfeiffer; luits. ter zee 2e kl. G. L. d'Abo, F. W. J. Groeneboom, A. H. Van Deursen en J. J. H. Commijs; adelborten 1e kl. E. M. Wissmann. D. R. Schuitemaker, F. J. Witteveen, C. C. Kaijser. J. A. Jager, F. F. v. d. Ven, A. H. van der Mersch, A. Rombach en B. J. Heilbron; off. van gez. 1e kl. W. A. Stark: idem 2e kl. M. v. Willigen: off. van adm. 1e kl. A. A. J. Schilt; adjunct-adm. P. A. Snellen van Vollenhoven: off-mach. 2e kl. J. Maandag; 1e luit. der mar. J. W. Wijnands: terwijl het machinekamer-personeel bestaat uit: hoofdmach. 1e kl. G. H. Brakke; hoofdmach. 2e. kl. A. A. Van Boven; machinisten 1e kl. J. C. v. d. Ben, G. Keijzer, H. R. Birza, U. G. M. G. De Vries en J. H. Voorthuizen; machinisten 2e kl. W. Dondorff, F. F. De Glopper en J. Kilian.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Belmont Senior, M. & J. Cardóse. M. de Castro, Donald J. Delph (2). Luisa Escoz, José Manuel Hernández, Dr. Lens & fam., Rosita de Landre, Francisco de P. Manotas.

Koloniale Raad.

Met zes tegen vier stemmen werd in de vergadering van Woensdagavond de ontwerp-verordening tot wijziging van het reglement op de inrichting en samenstelling van de rechterlijke macht, waarbij de post van Advocaat-Generaal wordt opgeheven, aangenomen.

Hof van Justitie.

Verleden week Vrijdag nam de Heer Mr. SOL C. HENRIQUEZ in een civiele zitting van het Hof van Justitie als procureur-generaal afscheid van de leden van bovengenoemd college, en gisteren werden de nieuwbenoemde procureur-generaal, de Heer Mr. TH. J. A. NUIJENS, en het nieuwbenoemd lid, de Heer Mr. J. B. GORSIRA, als zoodanig bij het Hof van Justitie geïnstalleerd.

Politiezaken.

Gisteren kregen twee jongens twist, die zoo hoog liep dat de een den ander met een mes ernstig verwondde. De gewonde moest in het St. Elizabethsgasthuis opgenomen worden en is reeds overleden; de andere bevindt zich achter slot en grendel.

Bevordering.

De Heer HERMAN C. HENRIQUEZ, Consul van Italië op ons eiland, is bevorderd tot Commandeur in de Italiaansche Kroon-Orde.

Collecte voor de Boeren.

De Vrijmoedige van 1 Maart schrijft het volgende:

Naar aanleiding van het bericht, door ons in het vorig nummer openbaar gemaakt omtrent het rondgaan op Bonaire eener dames-commissie met het doel, eene collecte te houden ten behoeve van de noodlijdende families der oorlogvoerende Zuid-Afrikaansche republieken, deelt men ons mede, dat zich hier sedert haast eene maand eene uit dames bestaande commissie heeft gevormd met het doel, om tot bovenvermeld einde gelden in te zamelen, doch dat die commissie, ten gevolge van een sterfgeval in de familie van een harer leden en andere omstandigheden verhinderd is geweest, een aanvang met haar liefdewerk te maken. Binnenkort zal zij beginnen een beroep te doen op het medelijdend hart van de dames op dit eiland.

De commissie bestaat uit de volgende dames: mevrouwen J. R. T. BOER SANDERSON, A. VAN DER HOEVEN-VERSLUYS, T. T. W. KRAFT-VAN DE LAAR, C. STATIUS MULLER-FERGUSON, MOZES S. L. MADURO-NAAR, E. M. PENSO-DELVALLE HENRIQUEZ, M. PETIT-LEYBA, J. H. PERRET GENTIL-PERRET GENTIL en C. C. J. VAN ROMONDT-VAN DEN BOSSCHE.

Aruba

De Arubasche Courant van 21 Februari vervolledigt het bericht, dat wij de vorige week uit dat blad vertaalden:

Zondag keerde de heer A. Laclé handelsagent van Venezuela, op dit eiland van zijn reis naar Curaçao terug en reeds Maandag werd met de venezolaansche golet *Mercedes* de troep gewapende venezolaansche soldaten naar hunne bestemming gezonden, die de vorige week met de balander *Maria Auxiliadora* hier aankwamen en hun reis naar Maracaibo niet konden vervolgen om de redenen, welke wij in ons nummer van de vorige week hebben opgegeven. Naar wij zijn ingelicht, ontbraken bij het inschepen negen van die mannen, die naar het schijnt, gelooven dat het beter is te Aruba te blijven.

BUITENLAND.

Transvaal.—De laatste berichten hier aangekomen melden, dat de overwinning op Cronjé behaald is ten koste van 6000 Engelschen. Verder dat Colesberg door de Boeren ontruimd is en de Engelschen onder Dundonald Ladysmith zijn binnengetrokken. In de omstreken van Ladysmith werden 4000 Engelschen buiten gevecht gesteld.

Ingezonden Mededeelingen.

DE GEZONDE VROUW

heeft, afgezien van elk gevoelen over gestalte en gelaat, een aantrekkelijkheid, die haar alleen eigen is. De frischheid harer wangen, haar veerkrachtige stap, haar welluidende stem, het gelukkig doel van haar leven — dit alles zijn als zooveel magneten, die de geheele wereld tot haar trekken. Hoe een wonderlijke en kostbare zaak de gezondheid ook is, toch is zij niet zoo moeilijk te verkrijgen als sommige moedeloozen wel denken. De meeste ongesteldheden bij de vrouw komen voort uit slecht bloed, onvoldoende voeding en algemeene verzwakking. De moderne wetenschap verschaft het beste geneesmiddel in dezen toestand, namelijk

HET PREPARAAT

VAN WAMPOLE.

Dit preparaat bevat alle herstelaanbrengende en voedende bestanddeelen van de zuivere Levertraan, door ons uit de versche lever van kabeljauw getrokken, *nochtans zonder den walgelijken smaak en kleur*, en is vermengd met Hypophosphiten en Extracten van mout en wilde kersenschillen. Wanneer dit preparaat vóór den maaltijd genomen wordt, wekt het den eetlust op, voedt goed, geeft levenskracht, vermeerdert het bloed en neemt bij de vrouw de bijzondere zwakheden weg, die de ware oorzaak zijn van hare ongesteldheid. Het is een troost voor uitgeputte vrouwen, voor moeders met zuigelingen, voor meisjes, die tot den volwassen leeftijd geraken. Hunne bleeke kleur verdwijnt en het versterkt hun borst. In één woord het preparaat van Wampole voedt en ontwikkelt het geheele lichaam, en brengt menige verrassing aan zwakke, hopelooze en moedelooze lijders. Het is het typisch succès, dat door de geneeskunde in onze eeuw is verkregen, en een geneesmiddel, dat in overeenstemming met de krachten der natuur werkt. Eén flesch slechts overtuigt reeds. Het is zoet als honig. Niemand kan door dit preparaat bedrogen worden. Bij alle apothekers wordt het verkocht. [1]

—o—

"EMULSION DE SCOTT".

Barquisimeto, Abril 9 de 1894.

Srs. Scott y Bowne, Nva York.

Muy Señores míos: Durante mi práctica médica he usado bastante la "Emulsión de Scott" estando muy satisfecho de sus buenos resultados.

El conocimiento de la fórmula me hace estimar mucha preparación.

Dr. J. Alberto Olivares.

ADVERTENTIEN.